

Το σχέδιο στην τέχνη του Γιάννη Μόραλη

«... μ' ένα ολιγοψήφιο αλφάβητο στα χέρια του, επέτυχε ... να μετατρέψει την ομιλία των πραγμάτων κατά τρόπο μοναδικό μέσα στη σύγχρονη ελληνική τέχνη.»

Οδυσσέας Ελύτης

Μορφή, 1949

Στόχοι του προγράμματος:

1. Μία εξερεύνηση της τέχνης του σχεδίου: τι είναι σχέδιο, σε τι χρησιμεύει, τι σηματοδοτεί, ποια η σχέση του με τη ζωγραφική.
2. Η καταγραφή, μέσα από τα σχέδιά του, της πορείας του Γιάννη Μόραλη «από τη μνημειακή ζωγραφική στη ζωγραφική της αφαίρεσης, της αλήθειας και της απεικόνισης του μυστηρίου του έρωτα.»

Τρόπος:

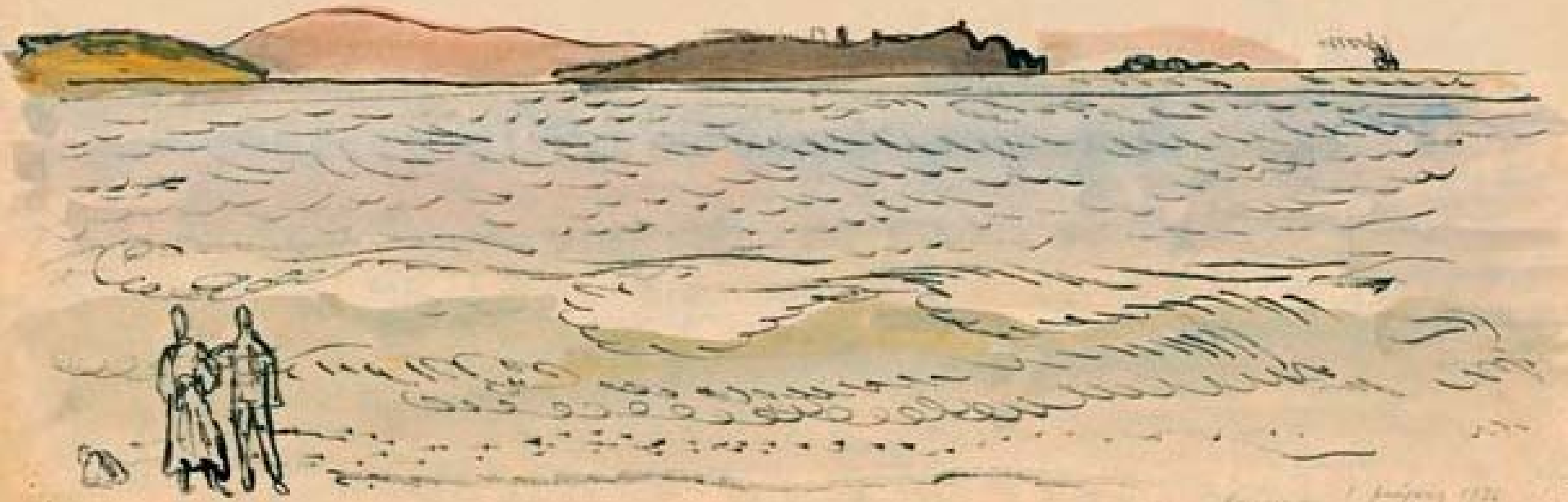
Το πρόγραμμα βασίστηκε στην επιλογή συγκεκριμένων σχεδίων και στη δημιουργία ενοτήτων οι οποίες επέτρεψαν στο κοινό να ταξιδέψει στον κόσμο του Γιάννη Μόραλη.

Μέσα από ερωτήσεις προέκυψε διάλογος. Με τον τρόπο αυτό ευαισθητοποιήθηκαν οι συμμετέχοντες (από 4-75 ετών σε σύνολο 650 ατόμων) και προχώρησαν στην καταγραφή των σκέψεών τους και στη δημιουργία δικών τους έργων.

Ο κόσμος του σχεδίου είναι μια εικαστική περιπέτεια που επιτρέπει στον καλλιτέχνη την αποτύπωση ενός φευγαλέου συναισθήματος, μιας σκέψης, μιας στιγμής, μιας εικόνας, ενός ονείρου.

Του παρέχει ελευθερία και απόλαυση αλλά ταυτόχρονα τον βοηθάει να εξασκηθεί στους κανόνες της ζωγραφικής και της γεωμετρίας που βρίσκονται πίσω από μία σύνθεση.

Μύκονος, 1935

«...από μικρός ήρθα σε επαφή με τη ζωγραφική διότι μια αδελφή της μητέρας μου ζωγράφιζε ... ανέβαινα στο δωμάτιό της, μύριζα τις μπογιές,

το μουσαμά και μου άρεσαν πάρα πολύ. Μια μέρα πήρα ένα σωληνάριο, πήγα σ' ένα άλλο δωμάτιο και εκεί σχεδίασα τα δικά μου.»

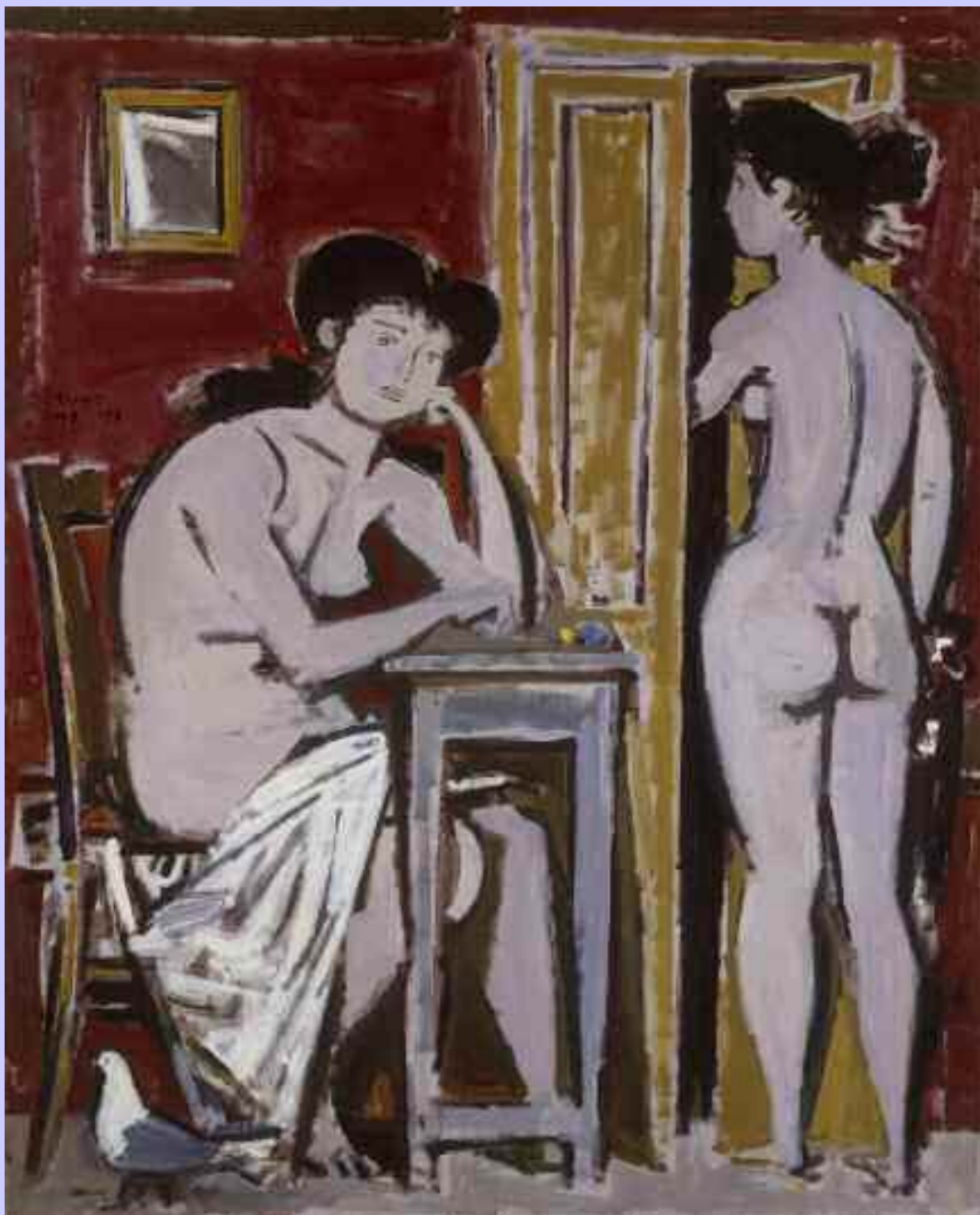
Η αφορμή: Μια ωραία αίσθηση, ένα άρωμα από το δωμάτιο ενός αγαπημένου ανθρώπου...

Οι ζωγραφικές του σημειώσεις
σαν μια μορφή ημερολογίου.

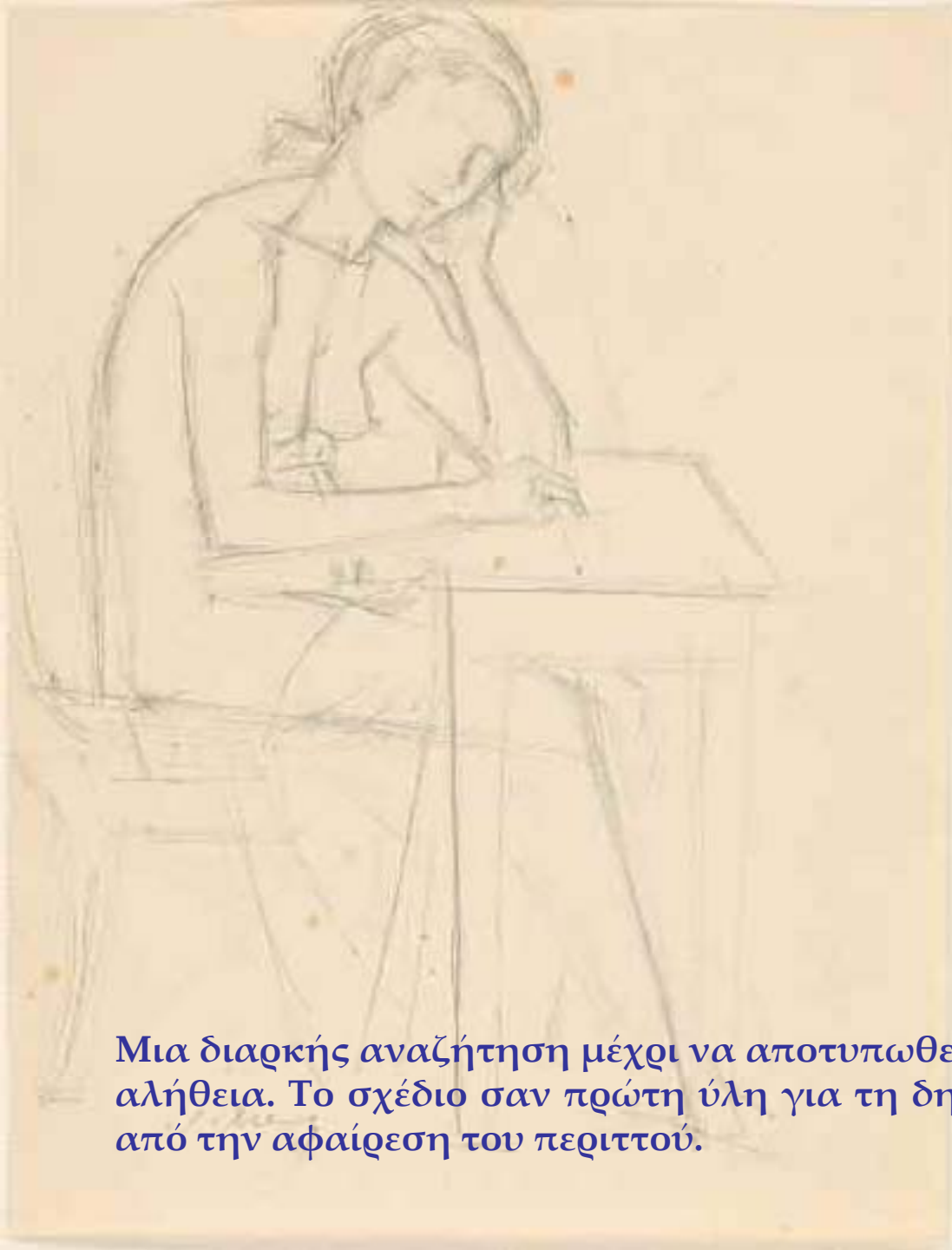
Μαρία Ρουσσέν, 1942

Ένα όνειρο μέσα στον χρόνο

«Το έργο Σύνθεση το είδα στον ύπνο μου ...Αλλά έπρεπε να το διατυπώσω ζωγραφικά ... Δηλαδή δεν έβρισκα αυτό που αισθανόμουν...»

Σύνθεση Α', 1949-1958

Μια διαρκής αναζήτηση μέχρι να αποτυπωθεί το ουσιαστικό και η δική του αλήθεια. Το σχέδιο σαν πρώτη ύλη για τη δημιουργία μιας σύνθεσης μέσα από την αφαίρεση του περιττού.

Μια διαρκής αναζήτηση μέχρι να αποτυπωθεί το ουσιαστικό και η δική του αλήθεια. Το σχέδιο σαν πρώτη ύλη για τη δημιουργία μιας σύνθεσης μέσα από την αφαίρεση του περιττού.

no title to explain no idea to explain.

Μια διαρκής αναζήτηση μέχρι να αποτυπωθεί το ουσιαστικό και η δική του αλήθεια. Το σχέδιο σαν πρώτη ύλη για τη δημιουργία μιας σύνθεσης μέσα από την αφαίρεση του περιττού.

No. 10: Vista Urbana
No. 10: Vista Urbana

είδη μιας τρυφερής αγάπης

είναι ένα ποίημα επί της ζωής
που λέει: «αγάπη»

Μια διαρκής αναζήτηση μέχρι να αποτυπωθεί το ουσιαστικό και η δική του αλήθεια. Το σχέδιο σαν πρώτη ύλη για τη δημιουργία μιας σύνθεσης μέσα από την αφαίρεση του περιττού.

Γεωμετρία, αφάιρεση, ελευθερία

«Δεν είναι ακριβώς γεωμετρία αλλά η ανάγκη μου να πιάσω τη ζωγραφική από την αρχή ... η ανάγκη μου να κρατήσω το ουσιαστικό ... Το ιδανικό έργο είναι αυτό από το οποίο δεν μπορείς ούτε να πετάξεις κάτι ούτε να προσθέσεις κάτι ... πρέπει να βρεις τη δική σου γλώσσα Θέλω τα έργα μου να είναι όπως και εγώ, ελεύθερα ...»

Η διαδρομή του Μόραλη σηματοδοτήθηκε από τη διαρκή αναζήτηση της αλήθειας και της ελευθερίας και τον συνεχή διάλογο με τις φόρμες και τα χρώματα. Στο Νησί το μπλε θα πάρει τελικά τη θέση του καφέ και το νησί θα προβάλλει με τη μορφή ενός γυναικείου σώματος. Ο θεατής θα το ερμηνεύσει και με το δικό του τρόπο.

Η διαδρομή του Μόραλη σηματοδοτήθηκε από τη διαρκή αναζήτηση της αλήθειας και της ελευθερίας και τον συνεχή διάλογο με τις φόρμες και τα χρώματα. Στο Νησί το μπλε θα πάρει τελικά τη θέση του καφέ και το νησί θα προβάλλει με τη μορφή ενός γυναικείου σώματος. Ο θεατής θα το ερμηνεύσει και με το δικό του τρόπο.

Η διαδρομή του Μόραλη σηματοδοτήθηκε από τη διαρκή αναζήτηση της αλήθειας και της ελευθερίας και τον συνεχή διάλογο με τις φόρμες και τα χρώματα. Στο Νησί το μπλε θα πάρει τελικά τη θέση του καφέ και το νησί θα προβάλλει με τη μορφή ενός γυναικείου σώματος. Ο θεατής θα το ερμηνεύσει και με το δικό του τρόπο.

Επιθαλάμια, Έλξη, Έρωτας

Τα Επιθαλάμια ήξερα ότι είναι τραγούδια ερωτικά, δηλαδή αυτά που τραγουδούν συγγενείς και φίλοι έξω από το δωμάτιο των νεονύμφων

Η εξέλιξη των σχεδίων του Μόραλη από τη δεκαετία του 1970 μας επιτρέπει να διαπιστώσουμε πως ο ζωγράφος αναπλάθει την ανθρώπινη μορφή δίνοντας έμφαση στην αρμονία της σύνθεσης και στην αίσθηση της κίνησης και του ρυθμού. Μέσα από αυτή την πορεία οι μορφές χάνουν τα τυπικά χαρακτηριστικά τους, τα σχήματα και οι μορφές απλοποιούνται.

Με αυτή τη ζωγραφική έκφραση αναδεικνύει το ουσιαστικό και την αλήθεια, υμνεί το συναίσθημα, ερμηνεύει και καταγράφει το μυστήριο της ύπαρξης και του κόσμου.

1. 87 Τ. 10007

Ερωτήματα για περαιτέρω σκέψεις

- Μπορείς να καταγράψεις μερικές από τις πηγές έμπνευσης του καλλιτέχνη;
.....
- Μπορείς να θυμηθείς δικές σου στιγμές που θα ήθελες να τις χρησιμοποιήσεις για μια καλλιτεχνική σου δημιουργία;
.....
- Παρατηρώντας το έργο *Σύνθεση* και διαβάζοντας τα λόγια του Μόραλη, τί είναι αυτό που σε συγκινεί περισσότερο, το τελικό αποτέλεσμα ή η πορεία του σε αυτό;
.....
- Εσύ ως θεατής, ποια συμπεράσματα θα μπορούσες να βγάλεις παρατηρώντας τα προσχέδια για το έργο *Νησί* σε σχέση με τον πίνακα; Ποια συναισθήματα σου μεταδίδουν και πού σε ταξιδεύουν;
.....
- Πώς αντιλαμβάνεσαι τα λόγια του Μόραλη για την ανάγκη του να κρατήσει το ουσιαστικό και να αφαιρέσει τυχόν στολίδια;
.....
- Έχοντας περιηγηθεί στα μονοπάτια της σκέψης του Μόραλη μέσα από τα σχέδιά του, τί είναι αυτό που σου έδειξε μια καινούργια οπτική του κόσμου;
.....

Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης
Εκπαιδευτικά Προγράμματα
Γιάννης Μόραλης - Σχέδια 1934-1994

Ημερομηνία:.....

Σχολείο:.....

Όνοματεπώνυμο:.....

- Μπορείς να καταγράψεις ένα συναίσθημα ή μια σκέψη σου βλέποντας την έκθεση των σχεδίων του Μόραλη ή να φτιάξεις μια δική σου ιστορία από ένα ή και περισσότερα σχέδια;

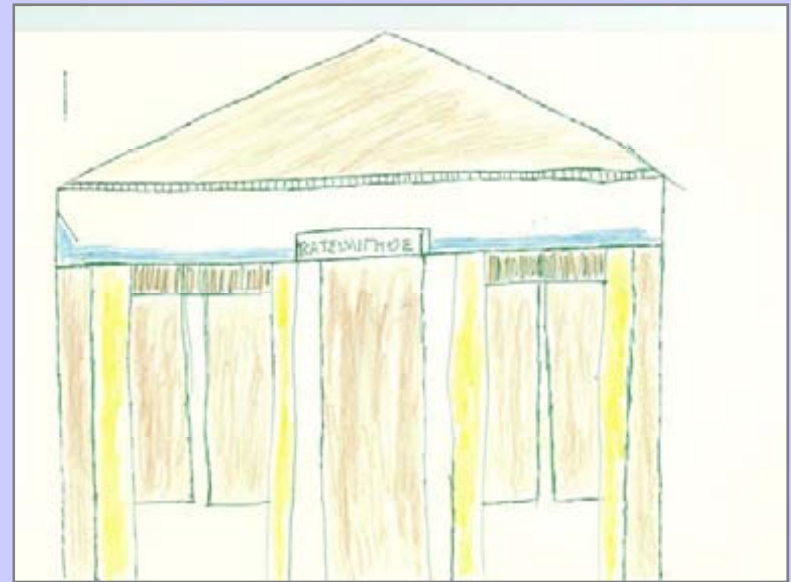

मोक्षमार्ग

Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης
Εκπαιδευτικά Προγράμματα
Γέννης Μόραλης- Σχίδια 1934-1994
Ημερομηνία: 13 / 2 / 2009

~~Σχολείο:~~ ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΣ ΥΜΗΤΤΟΥ

Όνοματεπώνυμο: ΚΑΡΑΟΥΛΑΗ ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ

Μπορείς να καταγράψεις ένα συναίσθημα, μια σκέψη σου ελπίζοντας την έκφραση των σχεδίων του Μόραλη ή να φτιάξεις μια δική σου ιστορία από ένα ή περισσότερα σχέδια;

Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης
Εκπαιδευτικά Προγράμματα
Γένους Μόραλης- Σχέδια 1934-1994

Ημερομηνία:.....

Εγώ είμαι:.....

Όνοματεπώνυμο: Πίπυ Κ.

Μπορείς να καταγράψεις ένα συναισθήμα, μια σκέψη που βλέποντας την έκθεση των σχεδίων του Μόραλη ή να φτιάξεις μια δοξή σου ιστορία από ένα ή περισσότερα σχέδια;

Μια πόρτα, ένα κλειδί. Το κλειδί, Μωρέ κλειδί κλειδί. Μωρέ κλειδί. Η μύτη του στασίχμακα
... μάντρα παλαιστή. Μόνο το ταβάνι του
κατσιμαί τσεκάνο. Ξεσε γιάνου Η εσουλής
τους κέπαιρους κινδύνος. Μα εκείνοι κινδύνος
θυναρ: δαλακίσιω εν κίρη, ο αγρά αγρά
ση κίνω. Κι ένα κωπέ δυτάβω αγρά
Χωρίς τρέωπα. Το δικό σου;

Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης
Εκπαιδευτικά Προγράμματα
Γένους Μόραλης- Σχέδια 1934-1994

Ημερομηνία: 13/8/09

Όνοματεπώνυμο: ΔΙΑΚΟΜΑΝΟΥΑΗ ΣΟΦΙΑ

Μπορείς να καταγράψεις ένα συναισθήμα, μια σκέψη που βλέποντας την έκθεση των σχεδίων του Μόραλη ή να φτιάξεις μια δοξή σου ιστορία από ένα ή περισσότερα σχέδια;

Αρχεγονο συναισθημα, ανήκει, ο εργαλεις.
Μην, πως περα η απεικόνισα.
Διαφορομολιλα, απικνεο γυβαφιο,
δαδεσσα, ραφιδι — — — — — ΕΜΑΔΑ —
Το βασω εν καθορίση — — — — —

Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης
Εκπαιδευτικά Προγράμματα
Γέννης Μόραλης- Σχέδια 1934-1994

Ημερομηνία:.....Β. Φαλαγγαίου 2009

Όνοματεπώνυμο:.....Σταμάτου Ρούφα.....

Μπορείς να καταγράψεις ένα συναίσθημα, μια σκέψη σου βλέποντας την έκθεση των σχεδίων του Μόραλη ή να φτιάξεις μια δική σου ιστορία από ένα ή περισσότερα σχέδια;

Πολύ εύκολο να εδράσει φράση
πρὸς τις καρδιές!
Πόσο χαρά ή άσχημο για
πιά γνήσι φράση!!

Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης
Εκπαιδευτικά Προγράμματα
Γέννης Μόραλης- Σχέδια 1934-1994

Ημερομηνία:.....20/1/2009.....

Σχολείο:.....100° Δυτικὸ Σχολείο Αθηνών.....

Όνοματεπώνυμο:.....ΣΑΡΡΑΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ.....

Μπορείς να καταγράψεις ένα συναίσθημα, μια σκέψη σου βλέποντας την έκθεση των σχεδίων του Μόραλη ή να φτιάξεις μια δική σου ιστορία από ένα ή περισσότερα σχέδια;

Μουσείο Τόμας της Εθνικής Τραπέζης
Εκπαιδευτικά Προγράμματα
Γέννης Μόραλη- Σχίδια 1934-1994
Ημερομηνία...13-2-2009

Όνοματεπώνυμο: Γ. ΟΥΧΗΣΟΥ ΑΣΗΜΑΚΗ ΟΥΛΑ

Μπορείς να καταγράψεις ένα συναίσθημα, μια σκέψη σου βλέποντας την έκθεση των σχεδίων του Μόραλη ή να φτιάξεις μια δική σου ιστορία από ένα ή περισσότερα σχέδια;

22 Φεβρουαρίου 1973. Ορειβατική ευδρομή
στα γραμμένα οδία με συναίσθημα. Ίσως
αν ευφορία χνυσίονα με το βιβίτη
φοικητή στο ΕΜΠ. Έρωτας υπερασπιστής
ευδρομής, ταξίδια, δημοσές σε νησί.
Πέριπατοι βραδινά σε απροσχεσάσιες, ελεύθερο
καμπίρι. Πέριπατοι κωμωδία ως
τα 40 κήρασε. και αν 13-2-1980
σαν σήμερα που 29 χρόνια πανεπιστημιακή
βλίστασε τα σχέδια του Μόραλη ο
ολοιός δίνει και ιδανική έρευνα
σου έρωτα μαζί να αν αν αν
να μπορούν να χαρτίσω να δώσω
που 29 επέτειο του γάμου μου

Μουσείο Τόμας της Εθνικής Τραπέζης
Εκπαιδευτικά Προγράμματα
Γέννης Μόραλη- Σχίδια 1934-1994

Ημερομηνία: 29 Ιαν. 2009

Σχολείο: 165^ο Α.Σ. Αθηνών

Όνοματεπώνυμο: Φλίννα Τουλματάση

Μπορείς να καταγράψεις ένα συναίσθημα, μια σκέψη σου βλέποντας την έκθεση των σχεδίων του Μόραλη ή να φτιάξεις μια δική σου ιστορία από ένα ή περισσότερα σχέδια;

Είναι υπαιό ε είσαι τοχερός όταν έχεις φει
σω ζωή σου έναν τρόπο να εκφράσεις όλα
αυτά που σε βασανίζουν, που σε απασχολούν, που
αγαπείς. Ξέρω πως η ομορφιά θα σώσει τον κόσμο,
αλλά βίγυρα και η ΑΜΗΘΕΙΑ θα σώσει τον κόσμο.
Μακάρι όλοι να φρίσταμε δρόμους να γιώμαστε
αληθινοί, γιατί τότε θα γιώμαστε και ΜΟΝΑΔΙΚΟΙ...
Κάθε συζητή αναζητήσεως είναι μια συζητή σών-
νυσης, γ' αυτό και αναζητήσεως τη συζησία στα
έρβα του Μόραλη, σώννυση δικής μου ανάγκες
και δική μου ερωτηματικά...

